

Maantiedon tutkielma

CHILE

Kaisa Kökkö 8.A
Akvarellin koulu
syksy 2022

Sisällysluettelo

1. Johdanto.....	1
2. Sijainti ja väestö.....	2
3. Luonnonolot.....	3
4. Talous ja elinkeinot.....	4
5. Nähtävyydet.....	5
Lähdeluettelo.....	6

1. Johdanto

Valitsimme maaksemme Chilen, joka on kapea maa Etelä-Amerikan kärjessä. Meitä kiinnosti tietää, millaista on elämä maapallon toisella puolella.

Chilen tuotteista emme etukäteen tienneet mitään eikä eteläamerikkalainen luontokaan ollut tuttu. Lähinnä kyseisestä Etelä-Amerikasta tulee mieleen huumekauppa, joten toivottavasti saamme selville jotain hiukan positiivisempaakin.

Tutkielmassamme kerromme Chilen väestöstä, luonnosta, taloudesta ja nähtävyyksistä.

2. Sijainti ja väestö

Chile sijaitsee Etelä-Amerikan länsireunalla. Sen pituus on yli 4000 kilometriä, mutta leveys on vain 175 kilometriä. Se on maailman pisin ja kapein maa. Chile rajoittuu toiselta puolelta Tyynelle valtamerelle ja toiselta puolelta Andien vuoristoon. Sen naapurimaita ovat Peru, Bolivia ja Argentiina. Maan pääkaupunki on Santiago.

Kuva 1. Chilen sijainti Etelä-Amerikassa ja rajanaapurit.

Asukkaita Chilessä on noin 18 miljoonaa. Suurin osa chileläisistä on eurooppalaisten jälkeläisiä. Maassa asuu myös intiaaneja ja mestitsejä.

Maan virallinen kieli on espanja, mutta siellä puhutaan myös mm. saksaa ja englantia. Suurin osa chileläisistä kuuluu katoliseen uskontoon.

3. Luonnonolot

Pohjois-Chilessä on lämmin ilmasto, kun taas etelässä on kylmiä ja kosteita alueita.

Kasvillisuus on pohjoisessa aavikkoa. Siellä sijaitsee maailman kuivin autioma, Atacaman aavikko. Chilen keskiosissa kasvillisuus on nahkealehtistä välimerenkasvillisuutta. Etelässä kasvaa metsiä.

Chilessä on myös monipuolinen eläimistö. Siellä elää mm. laamoja ja flamingoja.

Chile on hyvin vuoristoinen maa. Andien vuoristo kulkee koko maan pituudelta pohjoisesta aivan eteläkärkeen asti. Korkein kohta on tulivuori Ojos del Salado, joka on melkein seitsemän kilometrin korkuinen. Chilessä on muitakin tulivuoria ja maa kuuluu myös maanjäristysalueeseen.

Kuva 2. Chilen korkein vuori Ojos del Salado.

4. Talous ja elinkeinot

Chile on maailman suurin kuparin ja litiumin tuottaja. Chile on myös tärkeä viinintuottajamaa. Veronsa vievät kuitenkin maanjäristykset, jotka saattavat tuhota viiniviljelmiä.

Pitkän rannikon ansiosta myös kalastus on tärkeä elinkeino, ja maa onkin maailman seitsemänneksi tärkein kalantuottaja.

Chilen virallinen rahayksikkö on chilen peso.

Kuva 3. Atacaman aavikon kaivoksista saadaan kuparia.

5. Nähtävyydet

Tyynellämerellä sijaitsevat Pääsiäissaaret kuuluvat Chilelle. Ne ovat tunnettuja kivipatsaistaan, joita on noin 900. Vanhimmat niistä ovat 800-luvulta. Patsaiden merkitys on yhä arvoitus, mutta ne on luultavasti pystytetty merkkihenkilöiden kunniaksi. Pääsiäissaarten luonto on myös tutustumisen arvoinen.

Kuva 4. Pääsiäissaarten patsaita.

Myös Chilen pääkaupungissa Santiagossa on paljon nähtävää, mm. historiallinen keskusta presidentinlinnoineen. Santiagon lähiympäristössä on lisäksi viinitiloja ja laskettelukeskuksia.

Lähdeluettelo

Painetut lähteet

Keskitalo, R. ym. 2010: Avara Eurooppa. WSOY.

Palosaari, M. ym. 2001: Koulun kartasto. Otava.

Nettilähteet

Chile. Globalis,

<http://www.globalis.fi/Maat/Chile>,

luettu 2.10.2022

“Sori ei riitä” Chilen intiaaneilla. KU,

<https://www.ku.fi/artikkeli/3761960-sori-siita-ei-riita-chilen-intiaaneille>

luettu 2.10.2022

Chile vaurastui, mutta rahat jäivät harvoille – Nyt kauan kytenyt tyytymättömyys leimahti liekkeihin. Yle Uutiset,

<https://yle.fi/uutiset/3-11029452>

Luettu 7.10.2022

Chile: matkustustiedote. Ulkoministeriö,

<https://um.fi/matkustustiedote/-/c/CL>

Luettu 7.10.2022

Chilen kauneimmat luontokohteet – viisi paikkaa, jotka täytyy kokea lomalla. Rantapallo,

<https://www.rantapallo.fi/aktiivilomat/chilen-ueimmat-luontokohteet-viisi-paikkaa-jotka-taytyy-lomalla-kokea/>

Luettu 12.10.2022

Wikipedia. Chile,

<https://fi.wikipedia.org/wiki/Chile>

luettu 12.10.2022